

עונג שבת (51)

לימוד תורה של יומא דנשמתין

כתב בעל ה"בן איש חי" (הלכות שנה שניה - פרשת שמות בהקדמה): ובוה מובן הטעם שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא נתנו שבתות לישראל אלא לעסוק בהם בתורה, והיינו כי ישראל יש בהם כח לבנות בנין רוחני ועליוני על ידי עסק התורה, ולכך נקראו בנאים, וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, על פסוק 'וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך'. וזה הבנין שבונים אותו על ידי עסק התורה, הוא נעשה בחלק עולם הבא, ולכן בשבת שהוא מעין עולם הבא, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, צריך להרבות בו בעסק התורה, כי אז יצליחו בו יותר בבנין הרוחני. ולכן כתבו המקובלים ז"ל, דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול". לכן אסור להתעסק בבניין חומרי או בדברי חולין, כי זה בזבוז כוחה הגדול של השבת. שהוא יומא דנשמתין, (זוהר הקדוש). ויהי רצון שיתקיימו בנו הברכות האמורות בשומרי שבת כהלכתה: "וְזָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹרֶךְ וְאַפְלָתָךְ פְּצָהֶרִים: וְנִחַךְ ה' תְּמִיד וְהִשְׁפִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נַפְשֶׁךָ וְעֲצַמְתֶּיךָ יִחְלִיץ וְהָיִיתָ כְּגֹן רְוָה וְכַמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּבֹּוּ מִיָּמֶיךָ: וְכִנּוּ מִמֶּךָ תְּרַבּוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר וָדוֹר תְּקוּמָם". במהרה בימינו אמן.

המלקט

מהותו של השבת: "יום קדשי", "קדוש ה'".

השבת היא מצוה חשובה ומרכזית בתורה. מצוה שנאמרה בעשרת הדברות, ושוב חוזרת ונשנית הרבה פעמים בתורה. ואיתא בחז"ל, בתורה ובנביאים ובכתובים מצינו שהשבת שקולה כנגד כל המצות שבתורה וכו' (ירושלמי נדרים פ"א ה"ט). כאשר מעמיקים במשמעות השבת, ניתן להבין כי אין חשיבות המצוה רק משום שהשבת יש בה עדות על בריאת שמים וארץ, אלא השבת מעצם מהותה היא מצווה יסודית ומרכזית בתורה. ויסוד הדבר מבואר בלשון הכתוב "אך את שבתותי תשמורו" (שמות לא-ג). כלומר שהשבת מתייחס לשמו של הקב"ה, 'שבתותי'. וכן לשון הנביא "אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצך 'ביום קדשי', וקראת לשבת עונג 'לקדוש ה' מכובד' (ישעיה נח - ג). השבת נקרא 'יום קדשי', השבת הוא 'קדוש ה'. זה סוד מהותה ותמציתה של השבת, השבת הוא יומו של הקב"ה. כלומר שמתוך כלל מציאות הבריאה בחר לו יום אחד וקבע אותו שיהיה קדוש לשמו, שיהיה יום זה חפצא של דבר המיוחד לה' בתוך הבריאה. קדושת השבת, קבועה היא בעצם יסוד תשתיתה, בעת בריאת העולם ויצירת הימים קבע הקב"ה שיהא היום השביעי קדוש לשמו, וכדכתיב: "ויקדש אותו" (בראשית ב-ב).

ובנוסח התפילה: אתה קדשת את יום השביעי לשמך. ומעיקרו נברא היום השביעי לשם מטרה זו, להיות יום ה'. כדאיתא במדרש: ימים יוצרו ולו אחד בהם, שלש מאות וששים וחמש ימים הם ימות החמה, ליחידו של עולם אחד מהם, איזו, ר' יצחק אמר זה יום השבת (פסיקתא רבתי כג). ועוד איתא, אמר רבי לוי, את מוצא דברים הרבה ברא הקב"ה בעולם, ובריר לו אחד מהם, ברא שבעה ימים ובחר הקב"ה בשבת (במדב"ר ג-ח). כלומר שיום השבת מתחילתו נברא להיות ליום ה', כי כללות הבריאה היא עבור הנבראים, כדכתיב "והארץ נתן לבני אדם". וברר לו הקב"ה יום אחד שביום זה תהיה כל הבריאה מיועדת עבורו לכבודו ולשמו. וכיון שקבע יום זה עבורו וקדשו שיהא שלו, משום כך זו הדרך והאמצעי החשוב ביותר לעבוד את ה', מאחר שהקב"ה קבעו והועידו לעצמו, שיהיה יום זה כביכול חלקו בבריאה, ויהיה מתכבד שמו בעולם על ידי שיקדשו ויכבדו יום זה. וכעניין שאמרו: שבת שמא דקודשא בריך הוא (מאמר זוהר לסעודת צפרא דשבתא). ובמדרש: כל המענג את השבת כאילו הוא מכבד להקב"ה, שנאמר וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד (תנב"א פכ"ו). כשם שאנו מכבדים את הקב"ה על ידי כיבוד בית המקדש נוה קדשו, שמצווים אנו על מורא מקדש, 'מקומו של ה'. כך על ידי שמירת שבת שהוא יומו של ה', מתכבד שמו יתברך. וכמו שהשווה הכתוב "את שבתותי תשמורו ואת מקדשי תיראו" המלקט

השכר של שמירת שבת: שומרי מצוותיה ינחילו ליום שכולו שבת

השכר על שמירת שבת גבוה היותר, עד דאמרו רבותינו ז"ל (שבת י:): מתן שכרה לא נגלה. משל נאה המסבר את האוון אודות גדרי שכר מצוה מובא בספר "ענף ע"ץ עבות" בשם רבי בנימין עשור זצ"ל מג'רבה: מעשה במלך ששמע כי נגן פלוני יצא למסע הופעות, והכל מתפעלים מנגינתו, והחליט להזמין לנגן לפניו. בא המנגן והמלך קרא לכל שריו היושבים לפניו ראשונה במלכות וישב עימם. עמד הנגן והפליא לעשות בנגינתו. הוא השקיע בכל תו את כל מעיניו, כל רגשותיו וכל כשרונו. כשסיים, לא הצליחו המלך והשרים לבטא במילים את התפעלותם. אמר לו המלך: נקבה שורך עלי, ואתנה! השיב לו הנגן: אדוני המלך, אני מלאתי את רצונך בשלמות ככל יכלתי, תן לי שכרי בשלמות כפי יכלתך. על כך אמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ד): עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו. דהיינו: כפי שישקיע האדם במצוות ובשבת, כך 'ישקיע', הבורא יתברך שכרו *ספר "ומתוק האור שבת קודש"*

לדעת להעריך את כוחה של השבת

כשם שחודש השביעי, חודש תשרי מתחיל בקבלת מלכות בראש השנה, ומסתיים ב"והריקותי לכם ברכה עד בלי די" (מלאכי ג. י) סייעתא דשמיא נפלאה, לה זוכים בשמיני עצרת, כך גם היום השביעי, שבת, מתנהל לפי אותה מערכה. אדם המקבל שבת, מקבל על עצמו עול מלכות שמים. שבת אינה מצוה פרטית בחיי האדם, אלא היא כקבלת עול מלכות שמים, ומכח זה זוכים ל"כל המענג את השבת זוכה לנחלה בלי מיצרים" (שבת ק"ה.), שפע של חסד. אחד החסרונות של דורנו שאין אנו מעריכים כראוי את הכח הנפלא האצור בשבת. עבורנו שבת איננה משהו מיוחד. אנו מחשיבים מאוד את ראש השנה, את יום הכיפורים, את חג הסוכות, את חג הפסח וחג השבועות, אבל לא כ"כ מחשיבים את השבת. אך האמת היא ששבת היא מקור ושורש כל הברכות. המעיין האמיתי, מעיין הגדלות, מעיין הסייעתא דשמיא נובע ושופע בשבת. כולנו צמאים לסייעתא דשמיא, צמאים להתמדה, צמאים לתפילה בכוונה, צמאים למידות טובות, ופעם בשבוע אנו עוברים דרך המעיין שממנו ניתן את כל הברכות הללו, ומחמיצים את ההזדמנות. קשה למצוא ביטוי הולם ליחס האדיש שלנו כלפי השבת. ואולי דומים אנו לאחינו הטועים, שאינם שומרים תורה ומצוות, אותה תחושה שיש לנו כשאנו יושבים בבתי כנסיות ומרגישים את נוראות ראש השנה, את תקיעת השופר, את הפחד והרעש של יום הכיפורים, באיזו רחמנות אנו מביטים באותם אלו הבאים לבית הכנסת ויושבים בחוץ. הם לא מרגישים כלום, שיקחו קצת, שישאבו, שיכניסו מעט לעצמותיהם כ'שיקוי לעצמותיך'. כך ממש אנו בשבת, עומדים על ידי שערי הצלחה, על ידי מעיין הישועה, על ידי שערי הברכה, על ידי מקור חסד ה', עומדים, ולא מנצלים את היום הנפלא של שבת. **רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון, שבת קודש"**

זה האות אשר שם א-ל בינו ובין בני ישראל

על השבת נאמר: **"ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם"** (שמות לט. יז). השבת היא אות, ומשום כך ביום זה לא מניחים תפילין, שאף הם אות בין ישראל לבוראם. אמנם, על אף שיום השבת איננו זמן הנחת תפילין, מצאנו שלוש אפשרויות שאדם יהא חייב להניח תפילין בשבת: **אפשרות ראשונה**: אדם הולך במדבר ואינו יודע אימתי שבת, הדין הוא שסופר שבעת ימים וביום השביעי שומר שבת מספק. אך כיון שזוהי רק ספק שבת, הרי בכל יום עליו להניח תפילין, גם ביום שעל פי חשבוננו הוא שומר שבת. נמצא כי בכל מקרה הוא מניח תפילין בשבת. **אפשרות שנייה**: משנה מפורשת בתחילת פרק אחרון של מסכת ערובין: המוצא תפילין מכניסן זוג זוג. רבן גמליאל אומר שנים שנים. ולהלכה פסק השו"ע: כי המוצא תפילין במקום שאין עירוב יניחם בברכה, כד שלא להשאירם זרוקים בבזיון. **אפשרות השלישית**: כתב התרומת הדשן: אדם שאינו מהול כיון

שמתו אחיו מחמת מילה, א"כ חסר לו אות ברית מילה. והרי כל הסיבה שאין מניחין תפילין בשבת היא, כיון שיש לאדם שתי אותות ברית השבת וברית המילה, ולכן אין זקוק לאות של התפילין. א"כ מי שאינו מהול, הרי בשבת יש רק אות אחת, לכן עליו להניח תפילין כדי שיהיו לו שתי אותות. **ספר "ומתוק האור שבת קודש"**

הלכה: דיני עיקר וטפל, מאכל הבא להעביר חריפות או מליחות

השונה שתיה חריפה או אוכל מאכל חריף או מלוח ואוכל עמו או אחריו מאכל אחר כדי להעביר את חריפות השתיה או המאכל, אותו מאכל שבא להעביר את חריפות או המליחות נחשב טפל ונפטר בברכת העיקר אף שנאכל אחריו. גם אם אוכל לחם להעביר החריפות או המליחות, אינו מברך עליו תחילה וסוף אלא נפטר בברכת העיקר ברכה ראשונה ואחרונה.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: נפש רשע, אנתה-רע; לא-יחן קעניו רעהו ספר "משלי"

חקירה: קודשי קודשים: צריך שישחטו בצפון, או שאסור שישחטו בדרום (מפענה צפונות ו-יז)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: הזהרו בבני עניים: רבי משה מאיוויה, אחד מגאוני דורו, הצטיין בענוותנותו יתירה וכל ימיו היה מקפיד שלא לישוב ליד כותל המזרח בבית הכנסת, אלא תמיד התפלל בין ההדיוטות ופשוטי ההמון ליד כותל המערבי. שאלו אותו מיודעיו ומקורביו: מה ראה מר להשפיל עצמו עד כדי כך? וכי אין בזה חלילה משום זילזול בכבוד התורה! השיב להם רבי משה: הלא עניינו הרואות, כי מכל כתלי בית המקדש לא נשאר לפליטה אלא הכותל המערבי בלבד, ללמדכם מה גדולה זכותם של פשוטי ההמון העניים והאביונים, הנדכאים ושפלים העומדים ליד כותל המערב.
ספר "חד וחלק" חלק ב

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר ולינתן מורכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מורכי בן ג'יזול לאוני. **לעילוי נשמת:** ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מתח, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה. דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr